

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Præmittenda ad resolutionem quæstionis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

§. III.

Solvuntur objectiones.

14. **O**bjicies primò cum P. Annato, in libro de scientia media: Non magis pertinet ad vim intellectivam suum objectum efficere, quam ad potentiam effectivam suum opus intelligere: Sed potentia effectiva non intelligit suum opus: Ergo nec intellectiva efficit suum objectum.

Respondeo distinguendo Majorem, & concedendo illam de vi intellectiva, quæ est merè speculativa; negando verò de vi intellectiva, quæ est eminenter speculativa & practica; huic enim convenit intelligere simul & efficere, ut patet in intellectione nostra, quæ simul habet rationem intellectiōnis, respectu verbi quod producit; illud enim intelligendo producit, & producendo intelligit: scientia autem libera in Deo non est purè speculativa, sed etiam practica, ut patebit ex dicendis articulo sequenti; unde non mirum si illa simul suum objectum intelligat & efficit, ac eminenti quodam modo simul habeat rationem potentia cognoscitivæ & executivæ. De quo inf. art. 4.

15. **O**bjicies secundò: Si scientia Dei esset causa rerum, non distingueretur virtualiter ab arte divina; respiceret enim creaturas ut factibiles, sicut ars in mente divina existens: Sed hoc videtur falsum, & contra communem sententiam, quæ ponit distinctionem, saltem virtualem, inter virtutes intellectuales in mente divina existentes: Ergo & illud.

Respondeo primò, non esse improbableem, scientiam Dei, quatenus formaliter practica est, & respicit creaturas ut factibiles, ne quidem virtualiter in Deo distingui ab arte divina: in nobis enim illæ virtutes intellectus distinguntur, quia scientia habetur in nobis de universalibus, ars de particularibus; prima procedit per causam, secunda verò per quandam experientiam & usum: unde cum istæ imperfectiones procul sint à Deo, & ejus scientia sit de particularibus, & ars in mente ejus existens procedat per veram causam ipsius operis; non improbabiler dici potest, scientiam practica, & artem, in Deo nequidem virtualiter distingui, sed solâ distinctione rationis, quæ petitur ex analogia ad creaturas, in quibus illæ virtutes intellectuales realiter distinguntur. Si quis tamen velit inter illas ponere distinctionem virtualem, sicut inter alia attributa: ad probationem in contrarium, facile poterit respondere, quòd quamvis scientia practica, & ars divina, respiciant creaturas ut factibiles, non tamen eodem modo: scientia enim illas respicit ut factibiles absolute, & quantum ad substantiam operis: ars verò divina, illas non respicit ut producibiles, quantum ad substantiam, sed quantum ad modum, & quatenus sunt factibiles modò quodam artificiosò. Cætera argumenta quæ contra hanc conclusionem fieri solent, commodius proponuntur, & solvantur articulis sequentibus.

ARTICVLVS II.

An scientia quæ in Deo est causa effectiva rerum, sit ea quæ dicitur simplicis intelligentiæ, vel quæ visio appellatur?

§. I.

Premittenda ad resolutionem questionis.

16. **N**otandum primò, causalitatem divinæ scientiæ duobus modis posse considerari: nimirum

Tom. I.

Arum quasi in actu primo, ut videlicet habet divina scientia virtutem causativam rerum; & in actu secundo, quoad exercitium videlicet causalitatis, & actualem productionem creaturarum.

Notandum secundò ex D. Thoma quæst. 2. de verit. art. 9. ad 2. & ex Ferrariensi 1. contra Gentes cap. 62. distinctionem scientiæ divinæ, in scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis, non se tenere ex parte Dei, sed tantum ex parte objecti, & connotati materialis; ac proinde magis esse quandam explicationem diversarum terminationum, seu terminorum qui à Deo cognoscuntur, quam divisionem unius attributi, & unius scientiæ in plures virtualiter inter se distinctas: in quantum enim divina scientia concipitur terminari ad creaturas solùm sub ratione possibilium, non attentà ex vi hujus terminationis illarum futuritione, & existentia, *simplicis intelligentiæ* nuncupatur: quatenus verò non fit in sola quidditate, & possibilitate rerum, sed attingit illarum futuritionem, vel existentiam, & præsentiam quam habent, aut in mensura propria, vel in mensura superiori aternitatis, sumit denominationem *scientiæ visionis*.

Notandum tertio, scientiam Dei liberam duplicem habere formalitatem & respectum: unum ad voluntatem Dei, & ad decretum efficax, & absolutum in quo fundatur; alterum ad objecta quæ contemplatur & videt ut præsentia, vel in propria eorum mensura, vel in mensura superiori aternitatis: secundum primum respectum quem dicit ad voluntatem Dei, & ad decretum illius, dicitur scientia approbationis; ex alio verò quem dicit ad objectum quod intuetur ut præsens, vel in mensura propria, vel in mensura aternitatis, sumit denominationem scientiæ visionis, ut docet D. Thomas locis supra relatis. Denique secundum primum respectum, scientia divina est practica, & factiva sui objecti; & secundum alium, est speculativa, & intuitiva illius, ut magis infra exponemus.

§. II.

Quatuor conclusionibus difficultas proposita resolvitur.

Dico primò, scientiam simplicis intelligentiæ esse causam productivam rerum in actu primo. Ita docet D. Thomas in hac quæstione art. 16. ad 1. ubi dicit: *Scientia Dei est causa, non quidem sui ipsius, sed aliorum: quorundam quidem actu, scilicet eorum quæ secundum aliquod tempus fiunt; quorundam verò virtute, scilicet eorum quæ potest facere, & tamen nunquam fiunt.* Et quæst. 15. art. 3. ad 2. *Dicendum, inquit, quòd eorum quæ neque sunt, neque erunt, neque fuerunt, Deus non habet practicam cognitionem, nisi virtute tantum.* Unde cum ex eodem S. Doctore hic art. 9. scientia simplicis intelligentiæ ea sit, quæ versatur circa ea quæ nec sunt, nec erunt, nec fuerunt, manifestum relinquitur, illam esse practicam, & factivam rerum remotè, in potentia, & veluti in actu primo.

Probatur insuper ratione. Scientia simplicis intelligentiæ continet in se ideas rerum possibilem, & se habet sicut ars in mente artificis, antecedens voluntatem producendi opus: Atqui ars existens in mente artificis, & antecedens voluntatem producendi opus, est productiva in actu primo operum artificialium, ut docent Aristoteles & D. Thomas locis supra relatis: Ergo & scientia simplicis intelligentiæ.

D d ij